

NA ROVINU

Opožděná recenze

Pplk. v. v. Petr MRÁZEK

19. 02. 2018

Píšeme již rok 2018. Čím vším pro nás může být jubilejní? To nechť posoudí každý sám. Ale na pomoc tomu posuzování otevíráme na našich stránkách Armádního Literárního Klubu zvláštní sekci „Na co všechno jsme zapomněli a na co si opět vzpomněli – rok 1968“. Bylo to tak v historii lidstva vždycky: Na dobré se dlouho vzpomíná a na špatné rychle zapomíná. Zvláště my současníci, jejichž myslí jsou zdevastovány konzumerismem, únavou stářím, přirozeným úbytkem sil, my na mnohá příkoří minulosti zapomínáme, ale z posledních zbytků sil bychom neměli. Náš kolega, přítel a pilot od Pánaboha, plk. v. v. Míťa Milota ve své životní poemě, na našich stránkách zveřejněné říká:

„ Odpuštit mohu všem, ale ne zapomenout“!

Za RED Radu: J. Sýkora, J. Russ

Dočetl jsem knihu pana generála Vacka „Na rovinu“ a musím konstatovat, že buď on, nebo já jsme žili každý v jiné zemi. Nevím, zda je příčina tohoto pocitu reálná či nikoli, ale tento pocit je velmi naléhavý, neodbytný a až tísnivý. Nebudu jeho spisek rozebírat větu po větě, musím ale reagovat alespoň na některá tvrzení.

Já velmi chápu, že pisatel neměl a ani nemohl mít žádné reálné zkušenosti z normálního života naprosté většiny obyvatel této země. V patnácti letech vstoupil do kasáren a vyšel z nich v jedenadvaceti. I pak už žil jen na vojenských ubytovnách, ve služebních bytech na vojenských sídlištích, tedy pořád mezi svými. Když už měl volno, držel hotovost, dosažitelnost. Neexistovala (zvláště u bojových útvarů) žádná pravidelná pracovní doba, nikdo se neohlížel na nějaké svátky, neděle, rodinné problémy. To není omluva, to je vysvětlení. Ten život se podobal klášterní klauzuře.

Ale v každém případě je nutno konstatovat, že mu v době komunistického běsnění bylo 18 - 20 let, v osmašedesátém přes třicet a to už měl dost a dost možností dozvídat se a poznávat i jinou realitu, než bylo školení z marxismu-leninismu. Mohu jej podezírat z lecčeho, v žádném případě mu ale nechci a ani nemohu přisuzovat nedostatek inteligence. Přesto se v celé své knize staví do role pracovitého prostáčka s přímočarým myšlením - to prostě není a nemůže být pravda. Jenže ona inteligence není morálka, je rozdíl mezi člověkem chytrým a moudrým. Čteme-li ale jeho tvrdý odsudek takové organizace, jako byl K 231, klub bývalých politických vězňů, pak je zřejmé, kam srdcem i hlavou patří. Politických vězňů bylo u nás přes

250 tisíc, u desetitisíců z nich se počítalo s fyzickou likvidací, což se často i podařilo. S tou likvidací komunisté u „třídních nepřátel“ počítali například v akci Norbert ještě v roce 1989. Na seznamech lidí nebezpečných režimu bylo asi 9000 lidí, k tomu si připočtete jejich ženy a děti. Ano, i ty měly zmizet z tváře socialistické vlasti. Pokud tedy je pan generál přesvědčen, že lidé, kteří nesouhlasili - popřípadě by nesouhlasit třeba jen mohli - s jeho vírou (a nic jiného to není) jsou skuteční zločinci, které lze beztrestně zabít, pak může být jeho svědomí v této otázce čisté. Konec konců je to jen stalinské heslo - není člověk, není problém. Já si naopak myslím, že zločinci byli ti, kteří je zavírali a zabíjeli. Ono je to u něj s některými informacemi vůbec zvláštní. Uvádí například, že z armády bylo z politických důvodů vyhozeno necelých 7 000 lidí. Ve skutečnosti obdrželo rehabilitační osvědčení téměř dvakrát tolik důstojníků, praporčíků a občanských zaměstnanců. A to nikdo už nespočítá ty, kteří byli vyhozeni hned po válce. Lze důvodně předpokládat, že z armády komunisté vyhodili nejméně 40 000 lidí.

S tím přímo souvisí neuvěřitelný výrok, že sice za vlády komunistů došlo k chybám, i k tragickým chybám, ale že většina komunistů stávajících i bývalých k nim už před rokem 1989 zaujala odmítavé stanovisko. Nazývat bezuzdný teror, bezdůvodné věznění, politické vraždy, krádeže majetku, zákaz výkonu povolání, zákaz studia tragickou chybou, to je prostě hnusné. A co to znamená - odmítavé stanovisko? Jak konkrétně bylo vyjádřeno? Pan generál jaksi zapomíná, že za každý zločin je jeho pachatel osobně odpovědný. A já nepostřehl, že by byl za tyto zločiny skutečně někdo potrestán a to jak před, tak po roce 1989. Výmluva, že on osobně nikdy nikomu neublížil, tudíž je nevinný a čistý jako okvětní plátky lilie, to nemůže fungovat. Nejpozději v šedesátých letech jsme mohli a měli všichni vědět, co to byly politické procesy, jak se zavíralo, kdo byli pětépáci a další a další věci. Tedy mohl a musel vědět i on, že je členem organizace, která se neštítí vraždit a krást. Možná, že tak nečinil osobně každý komunist, ale svým členstvím to schvaloval, podporoval, svými příspěvky to financoval. Je tedy za tyto skutky i osobně odpovědný. A to není žádná kolektivní vina, to je zločinné spiknutí. V čem má pravdu, to je jeho hodnocení některých bývalých komunistů, nyní hrdinných demokratů, kteří - stejně jako on - rychle, rádi a bez uzardění zapomněli na své předchozí životy a činy.

Na jednom místě vzpomíná na svého učitele ve vojenském učilišti, který byl bývalým vojákem vládního vojska a klidně sloužil a nikdo mu nic nevyčítal. I já jsem osobně jednoho takového znal. Poznal jsem jej v roce 1974 a jeho osudy by vydaly na román. Byl to vynikající muzikant, hrál i v lázeňském kvartetu, které muzicírovalo na kolonádě, byl to skvělý malíř a řezbář, měl neuvěřitelný smysl pro humor, přitom to byl jemný a přívětivý pán. V té době pracoval jako skladník nábytku u jednoho vojenského útvaru. A tento člověk - to si představte - v době druhé světové války sloužil jako voják v tzv. vládním vojsku a byl posádkou v severní Itálii. Tam se spřátelil s řadou italských partyzánů a těm opatroval zbraně, munici, léky a podobný materiál. Jistě každý pochopí, že šlo o život. Po válce byl také jmenován v několika severoitalských městech tamější komunistickou radnicí čestným občanem a věřím, že je tam takto zapsán dodnes. V tom roce 74 probíhaly v jednom z těchto

italských měst veliké oslavy, na které si radnice pozvala své největší hrdiny a bojovníky, pochopitelně i našeho milého skladníka. Rozhodoval se, zda má pozvání přijmout - ale byl zaměstnancem vojenské správy, tak se raději zeptal a to neměl dělat. Omezenost, tupost, ničemnost a neomalenost velitelů a především politruků dostala startovací impuls k zahájení přehlídky podlosti, zlomyslnosti a darebáctví. Nevím, co tito důstojníci (či jejich otcové) dělali za II. sv. války, ale z tohoto skutečného bojovníka a poctivého chlapa udělali hromosvod svých odporných a jedovatých povah. Pozvání do kapitalistické ciziny, pozvání od italských komunistů, kteří odsoudili sovětskou okupaci 1968? Všichni si dovedete představit, jak s ním soudruzi zacházeli. Rád bych věděl, jestli jeden jediný z těch kteří se na této odporivé neomalenosti podíleli, našel tolik slušnosti a odvahy a šel se tomu člověku osobně omluvit. Rád bych věděl, jestli jeden jediný z nich se alespoň v koutku duše sám před sebou zastyděl. Troufám si tvrdit, že se tak nestalo.

Tak to jen tak na okraj pro pana generála. A tady si neodpustím ještě jednu poznámku. Píše ve své knize o skvělém zemědělství, které jsme prý zničili. Inu, ani já nemohu souhlasit se vším, co se dnes děje. Ale velebit proto předchozí socialistické zemědělství? Tak začněme od začátku - združstevňováním. Začalo to druhou pozemkovou reformou, kdy zabavené (a kupodivu v několika málo případech i zaplacené) pozemky byly předávány státním statkům a družstvům. Pak následovala tzv. úprava pozemků, to se soukromníkům brala jejich léta obhospodařovaná pole za humny a vnutily se jim místo toho vzdálené a léta neobdělávané úhory. Pak přišlo stanovení povinných dodávek a to tak vysokých, že je nebylo možné splnit. Pak represe v podobě vysokých pokut a vězení. Poté přišla likvidace tzv. "kulaků", kdy se nuceně stěhovaly celé rodiny, byly okradeny o své majetky, o svá léta budovaná sídla, obdělávaná pole. Ze sedláků udělali komunisté třídního nepřítele a zničili je. Pak přišla nucená kolektivizace. Takže celé to naše slavné zemědělství bylo postaveno na obrovské krádeži - to tedy skutečně nevím, co je na tom tak obdivuhodného.

Rozbor jeho "díla" by mohl být rozsáhlejší, než spisek sám. Ale to nestojí za to. Jen malá poznámka - není panu generálovi podivné, že zatímco jeho spolustraníci zacházeli s knihami "závadového charakteru" hůř než horda Koniášů, on i jeho přátelé mohou dnes své jedy trousit zcela svobodně? A to už nemluvím o tom, jak se zacházelo s lidmi.

A ještě jedna zajímavost. Prý podle nějakých radikálů by měl pan generál ihned po listopadu 89 vyhodit asi 1500 politických pracovníků, ale nedostal žádný rozkaz, nařízení či úkol - jen se o tom snad někde mluvilo. Kdo to byl, ten politický pracovník ví, to byl člověk placený za to, že hlídal „ideovou úroveň“ vojáků, především těch z povolání, ten, který jakoukoli skutečnou či tušenou odchylku od stranické linie trestal zákazem výkonu povolání. Jestliže bylo v letech 48 - 89 z armády vyhozeno z politických důvodů více než 40 000 lidí, pak to byla práce především těchto lidí. A co při prvním náznaku nebezpečí - tedy toho, že by tihle lidé z armády prostě odešli - co udělal pan generál? Bleskově vymyslel a provedl jakési atestace, uvážil osobní kvality těchto politruků a dosadil je do štábů jednotek všech stupňů velení, do všech vojenských zařízení či úřadů. Tyhle v podstatě nevojáky, profesionální

politické funkcionáře. Tím jim zajistil, že jejich dosavadní čistě politická kariéra byla zpětně uznána za technickou či velitelskou odbornost a to se všemi, tedy i finančními náležitostmi. Traduje se, že tím jednomu každému z nich dal ze státního rozpočtu okolo čtyř set tisíc korun. Když to srovnám s horentní sumou 3 - 4 tisíc korun, kterou dostávali po roce 89 rehabilitovaní vojáci, pak to o něčem vypovídá. Dojemná péče o spolustraníky a hloubka opovržení k lidem, kteří na jejich komunistické manýry dopláceli, to je něco, čím se tento generál může opravdu chlubit. Jinak asi nemá čím.

Ta kniha stojí za přečtení - je to nechtěné a místy i nechutné svědectví o hloubce mravního úpadku komunistické věrchušky.